

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Teodor Papuc în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
© The present text and the authorisation to republish it were granted by Teodor Papuc for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées par Teodor Papuc à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***Dos Santos Calado și alții v. Portugalia* - [55997/14](#), [68143/16](#) și [78841/16](#)**

Hotărârea din 31.3.2020 [Secția a III-a]

Articolul 35

Articolul 35-1

Epuizarea căilor interne de atac

Remediu național efectiv

Condiția de a formula un recurs la Curtea Constituțională în toate cazurile care prezintă o problemă de constituționalitate a unei norme legale sau o problemă de interpretare: *inadmisibilă*

Eșecul de a formula o obiecție în fața unui complet de trei judecători de la Curtea Constituțională împotriva unei decizii sumare care declară inadmisibil un recurs constituțional, pronunțate de un judecător unic: *inadmisibilă*

Articolul 6

Proceduri constituționale

Articolul 6-1

Tribunal imparțial

Prezența, în comisia formată din trei judecători ai Curții Constituționale care examinează o obiecție împotriva unei decizii de inadmisibilitate, a judecătorului care a pronunțat decizia: *nicio încălcare*

În fapt – Reclamanții din toate cele patru cereri au introdus recursuri la Curtea Constituțională, care le-a declarat inadmisibile printr-o decizie sumară, pronunțată de un judecător unic, pentru că nu au respectat condițiile stabilite de Legea privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale. Unul dintre reclamanți nu a formulat o obiecție împotriva acelei decizii în fața comisiei formate din trei judecători.

Reclamanții s-au plâns de o încălcare a dreptului lor de acces la un tribunal. Reclamanții din două cereri s-au plâns, de asemenea, de lipsa imparțialității comisiei formate din trei judecători.

În drept – Articolul 35 § 1:

Orice recurs depus la Curtea Constituțională în vederea efectuării unui control concret de constituționalitate trebuia să prezinte o problemă de constituționalitate a unei norme juridice sau a interpretării unui tribunal.

În orice caz intentat împotriva Portugaliei, care ridică problema neconstituționalității unei norme juridice sau a interpretării acesteia, reclamantul trebuia să introducă un recurs la Curtea Constituțională, de o manieră adecvată, pentru a epuiza căile interne de atac, așa cum o cere articolul 35 § 1 din Convenție. Totuși, recursul constituțional privitor la o decizie judiciară era sortit eșecului și nu putea fi avut în vedere în scopul calculării termenului de șase luni, prevăzut de articolul 35 § 1.

În acest caz, recursul reclamantului depus la Curtea Constituțională a fost declarat inadmisibil printr-o decizie sumară adoptată de un judecător unic. Această decizie a devenit definitivă, de vreme ce reclamantul nu a contestat-o pe calea formulării unei obiecții în fața comisiei formate din trei judecători.

Era adevărat că obiecția nu reprezenta, strict vorbind, un recurs, de vreme ce era un mijloc de contestare a deciziilor raportorului unei formațiuni judiciare, în vederea reconsiderării problemei. Totuși, Curtea a considerat că acest mecanism i-ar fi permis reclamantului să conteste decizia în discuție.

În primul rând, obiecțiile au fost formulate în fața unei comisii formate din trei judecători ai Curții Constituționale, alcătuite din judecătorul raportor care a pronunțat decizia sumară în discuție și alți doi judecători, inclusiv Președintele sau Vice-Președintele Curții Constituționale. Raportorul putea pronunța decizia sumară fără a-și consulta colegii. Totuși, ei rămâneau neconsultați atât timp cât persoana vizată nu formula o obiecție în fața comisiei.

În al doilea rând, inadmisibilitatea unui recurs putea fi menținută doar prin votul unanim al comisiei formate din trei judecători. În lipsa unanimității, problema era trimisă la plen.

Aceste observații au fost suficiente pentru Curte să considere că o obiecție formulată în fața comisiei formate din trei judecători ai Curții Constituționale împotriva deciziei sumare în discuție a reprezentat un remediu efectiv în înțelesul articolului 35 § 1 din Convenție, în privința plângerii referitoare la lipsa accesului la un tribunal. Așa cum reclamantul a omis să formuleze o obiecție în fața comisiei formate din trei judecători, trebuie acceptată excepția Guvernului.

Concluzie: inadmisibilă (neepuizarea căilor interne de atac).

Articolul 6 § 1:

Reclamanții au pus la îndoială doar imparțialitatea obiectivă a comisiei formate din trei judecători ai Curții Constituționale, pe baza prezenței în acea comisie a judecătorului raportor care a pronunțat decizia care declara inadmisibile recursurile lor constituționale.

Principiile derivate din jurisprudența Curții referitoare la imparțialitatea obiectivă nu erau aplicabile în acest caz, dată fiind natura sarcinii comisiei formate din trei judecători la audierea obiecțiilor. Această comisie era organul responsabil pentru pronunțarea unei decizii definitive privind admisibilitatea unui recurs constituțional. Decizia sumară a raportorului era, așadar, doar o etapă preliminară, iar acea decizie devenea definitivă doar dacă persoana vizată nu formula o obiecție, adică dacă nu cerea ca raportorul să reconsidere decizia, de data aceasta alături de ceilalți doi judecători care formează comisia. Procedura din fața judecătorului raportor era, așadar, o parte integrantă a procedurii de soluționare a admisibilității recursurilor constituționale. Totuși, comisia formată din trei judecători nu era o entitate pe deplin autonomă, aptă să rezolve problema în discuție.

Concluzie: inadmisibilă (vădit nefondată).

Curtea a mai reținut, în unanimitate, că a existat o încălcare a articolului 6 § 1 din cauza lipsei accesului la un tribunal în privința a două din cererile formulate, de vreme ce Curtea Constituțională a dat dovadă de un formalism excesiv atunci când a declarat inadmisibile recursurile constituționale, pentru eșecul de a respecta condițiile legale.

Mai mult, Curtea a reținut, în unanimitate, că nu a existat nicio încălcare a articolului 6 § 1 în privința uneia din cererile formulate, de vreme ce constatarea inadmisibilității unui recurs pentru că nu exista o problemă de constituționalitate în interpretarea unei norme legale nu afecta însăși esența dreptului de acces la un tribunal.

Articolul 41: 3,300 EUR în privința prejudiciului moral pentru reclamanții din ambele cereri.

(Vezi, de asemenea, cu privire la efectivitatea remediilor, , *Traina v. Portugalia* (dec.), [59431/11](#), 21 martie 2017; *Mendrei v. Ungaria* (dec.), [54927/15](#), 19 iunie 2018, [Nota informativă 220](#). Cu privire la imparțialitatea unui tribunal, vezi *San Leonard Band Club v. Malta*, [77562/01](#), 29 iulie 2004, [Nota informativă 66](#); *Warsicka v. Polonia*, [2065/03](#), 16 ianuarie 2007, [Nota informativă 93](#); *Driza v. Albania*, [33771/02](#), 13 noiembrie 2007, [Nota informativă 102](#); *Kayasu v. Turcia*, [64119/00](#) și [76292/01](#), 13 noiembrie 2008, [Nota informativă 113](#); *Pereira da Silva v. Portugalia*, [77050/11](#), 22 martie 2016; și *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugalia* [MC], [55391/13](#) et al., 6 noiembrie 2018, [Nota informativă 223](#)).